

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ГРОШІ ТА КРЕДИТ”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом кафедри фінансів і статистики *В. І. Паховим*

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і статистики
(Протокол № 17 від 13.05.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Пахов В. І. Навчальна програма дисципліни “Гроші та кредит” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 25 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Гроші та кредит”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2010
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма курсу “Гроші та кредит” призначена для студентів базової освіти з економіки усіх форм навчання.

Предметом курсу є система грошово-кредитних відносин у суспільстві та закономірності її розвитку та функціонування. При її вивченні використовуються знання студентів, набуті при вивченні таких дисциплін, як “Основи економічної теорії”, “Мікроекономіка” тощо.

Метою курсу “Гроші та кредит” є формування у студентів економічного мислення, наукового розуміння історії становлення та стану сучасної системи грошово-кредитних відносин. Під час вивчення дисципліни студенти повинні отримати систему знань про дію об’єктивних законів грошового обігу, про мету, завдання та методи державного регулювання сфери грошово-кредитних відносин.

Завдання курсу “Гроші та кредит” — теоретична і практична підготовка студентів з питань функціонування грошової та кредитної систем та шляхів розв’язання завдань, що стоять перед відповідними державними установами в ході регулювання грошового обігу та кредитних відносин.

Опанувавши дисципліну, студенти повинні знати:

- сутність та функції грошей;
- природу сучасних грошей;
- історичний розвиток та дискусійні проблеми теорії грошей;
- теоретичні положення щодо формування попиту та пропозиції на гроші;
- сутність та склад сучасної грошової системи;
- характеристики та функції фінансового ринку та його складових;
- роль кредиту у сучасній економіці;
- функції та склад сучасної кредитної системи;
- функції центрального банку;
- структуру та призначення валютних систем.

Також студенти повинні навчитися оцінювати стан грошово-кредитних відносин в Україні і перспективи їх розвитку.

Формами контролю знань є опитування, контрольна робота, іспит або залік.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ГРОШІ ТА КРЕДИТ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	<p>Змістовий модуль I. Теорія грошей</p> <p>Розділ 1. Основні положення теорії грошей</p> <p>Походження, сутність і функції грошей</p>
2	<p>Історія розвитку та сучасний стан теорії грошей</p>
3	<p>Розділ 2. Грошовий оборот і його регулювання</p> <p>Грошовий оборот і грошові потоки</p>
4	<p>Фінансовий (грошовий) ринок</p>
5	<p>Грошові системи і грошово-кредитна політика</p>
6	<p>Система безготівкових розрахунків та регулювання готівкового грошового обороту</p>
7	<p>Змістовий модуль II. Теорія кредиту</p> <p>Розділ 3. Кредит та кредитна система</p> <p>Місце кредиту у ринковій економіці</p>
8	<p>Кредитна система</p>
9	<p>Послуги комерційних банків</p>
10	<p>Розділ 4. Гроші та світова економіка</p> <p>Міжнародні валютні відносини</p>
Разом годин:	180

ЗМІСТ
дисципліни
“ГРОШІ ТА КРЕДИТ”

Змістовий модуль I. Теорія грошей

Розділ 1. Основні положення теорії грошей

Тема 1. Походження, сутність і функції грошей

Виникнення грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Розвиток форм вартості і грошей. Роль грошей у розширеному відтворенні. Еволюція форм грошей і грошових відносин. Товарні, металеві та паперові гроші. Кредитні та електронні гроші. Суть грошей. Гроші як особливий товар. Функції грошей: міра вартості; засіб обігу; засіб платежу; засіб нагромадження; світові гроші.

Зміна економічної ролі золота.

Виникнення та розвиток сучасних грошей. Кредитна природа сучасних грошей. Відмінність між паперовими та кредитними грошима. Функціональні форми грошей. Грошова маса та грошові агрегати.

Література [20–23; 26; 27; 29; 32; 33; 42]

Тема 2. Історія розвитку та сучасний стан теорії грошей

Розвиток теорії грошей як процес вирішення проблемних питань та формування наукових течій і теорій. Основні питання та періоди (класичний, кейнсіанський, сучасний) розвитку теорії грошей.

Сутність номіналістичної та металічної теорії грошей. Теорія “представницької вартості паперових грошей”. Теорія “дестафації” грошей. Формування класичної кількісної теорії грошей та її основні положення.

Розвиток поглядів на роль грошей в економіці (концепція “нейтральності грошей”, Й. Шумпетер, Д. Кейнс, монетаристи). Внесок Д. Кейнса в теорію грошових відносин.

Виникнення та зміст монетаризму.

Погляди кейнсіанців, монетаристів та представників теорії раціональних очікувань на доцільність здійснення грошово-кредитної політики. Зближення позицій монетаристів та некейнсіанців у поглядах на грошово-кредитну політику.

Література [20–23; 26; 27; 29; 33; 42]

Розділ 2. Грошовий оборот і його регулювання

Тема 3. Грошовий оборот і грошові потоки

Зміст поняття “грошовий оборот”. Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий оборот. Грошово-розрахунковий, грошово-кредитний та грошово-фінансовий оборот. Взаємозв'язок грошового обороту з системою ринкових відносин. Основні ринки, що обслуговуються грошовим оборотом.

Грошові потоки, їх класифікація та механізм їх балансування. Закон грошового обороту. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Погляди на характер зміни швидкості обігу грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.

Попит на гроші. Моделі попиту на гроші К. Маркса, І. Фішера, кембриджської школи. Д. Кейнс про попит на гроші. Модель попиту на гроші М. Фрідмена. Розвиток кейнсіанського підходу до попиту на гроші в моделях Боумоля-Тобіна та Міллера-Орра.

Механізм поповнення грошей в обороті. Поняття емісії грошей. Створення грошей банками. Банківський мультиплікатор. Модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор.

Література [20–23; 26; 30; 31; 33; 36]

Тема 4. Фінансовий (грошовий) ринок

Поняття та функції фінансового ринку. Канали прямого й опосередкованого фінансування. Основні групи учасників фінансового ринку.

Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Вартість грошей. Купівельна спроможність грошей як вираз їх вартості. Вартість грошей, що нагромаджуються. Ставка відсотка. Номінальна та реальна ставка відсотка і співвідношення між ними. Вартість грошей і час. Вартість грошей з урахуванням факторів інфляції та ризику.

Складові фінансового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Характеристика основних інструментів ринку позичкових капіталів та ринку цінних паперів. Рівновага на грошовому ринку. Кейнсіанські та монетаристські моделі рівноваги на грошовому ринку.

Література [2; 3; 17; 19–23; 26; 31; 33; 38]

Тема 5. Грошові системи і грошово-кредитна політика

Поняття, призначення та елементи грошової системи. Класифікація грошових систем. Системи металевого та паперово-кредитного обігу. Проблеми грошової системи України.

Типи, зміст та основні інструменти грошово-кредитної політики. Центральний банк як державна установа, що регулює обсяг грошової маси. Фактори, що укладнюють контроль центрального банку за обсягом грошей. Проблеми узгодження фіскально-бюджетної та грошово-кредитної політики. “Сеньораж” та “інфляційний податок”. Інфляція як наслідок порушень у сфері грошового обігу. Форми інфляції та її вплив на економічні процеси.

Грошові реформи як інструмент стабілізації грошового обігу. Цілі та види грошових реформ.

Література [4; 6; 19–22; 26; 32; 33; 36; 38; 40; 41]

Тема 6. Система безготівкових розрахунків та регулювання готівкового грошового обороту

Поняття та складові системи безготівкових розрахунків. Принципи організації безготівкових розрахунків. Способи та форми безготівкових розрахунків. Відкриття рахунків в банках. Види банківських рахунків.

Порядок здійснення розрахунків за допомогою: платіжних доручень, платіжних вимог-доручень, чеків, акредитивів, векселів і платіжних вимог.

Регулювання готівкового обігу як складова грошової системи. Недопущення нерегульованого зростання готівки як мета регулювання готівкового обігу. Принципи та складові регулювання обігу готівки. Робота банків з готівкою.

Література [6–8; 10; 13; 20–22; 26; 27; 32; 33; 38]

Змістовий модуль II. Теорія кредиту

Розділ 3. Кредит та кредитна система

Тема 7. Місце кредиту у ринковій економіці

Кредит як обов'язковий елемент сучасної економіки, як засіб ліквідації невідповідності між часом виробництва та часом обігу грошових коштів та засіб вирішення суперечності між часовим осіданням коштів і необхідністю їх використання в господарстві.

Кредит як економічна категорія і юридичне поняття. Розвиток кредитних відносин. Сутність та функції кредиту. Теорії кредиту. Принципи кредитування. Класифікація кредиту. Форми та види кредиту. Характеристика фінансового, товарного кредиту та кредиту під цінні папери. Роль кредиту в розвитку економіки. Межі кредиту.

Природа позичкового відсотка. Відсоток як ціна капіталу та плата за втрату ліквідності. Види відсотка. Облікова ставка відсотка як інструмент регулювання стану фінансового ринку. Причини коливання ринкової ставки відсотка. Призначення державного, банківського, комерційного та споживчого кредиту.

Література [1; 4; 10; 15; 20–22; 26; 32; 38]

Тема 8. Кредитна система

Вузьке та широке розуміння поняття кредитної системи. Розвиток кредитної системи як наслідок розвитку грошово-кредитних відносин. Передумови формування та структурна схема побудови кредитної системи. Функції кредитної системи. Поняття банківської та парабанківської системи.

Виникнення банків та їх економічна сутність. Одно- та дворівневі банківські системи. Центральний банк та його роль в економіці. Функції Центрального банку та його повноваження.

Сутність, походження та види комерційних банків. Проблема стійкості банківської системи. Склад парабанківської системи. Характеристика, функції та види спеціалізованих кредитно-фінансових установ.

Література [1; 4; 11; 12; 15; 20–22; 26; 32; 33; 38; 39]

Тема 9. Послуги комерційних банків

Призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Вибір банку для обслуговування. Активні та пасивні операції банків. Розрахунково-касове обслуговування та операції банків з векселями. Кредитні послуги банків як визначальний вид банківських послуг. Система та механізм банківського кредитування. Функції та види банківського кредиту. Характеристика депозитних, депозитарних, інвестиційних, консультаційних та інших послуг банків.

Література [1; 6–9; 13–16; 20–22; 26; 27; 32; 38]

Розділ 4. Гроші та світова економіка

Тема 10. Міжнародні валютні відносини

Поняття валютної системи. Еволюція валютних відносин. Види валютних систем: національна, регіональна, світова. Складові валютних систем. Сучасна світова валютна система і її інститути. Міжнародні ліквідні ресурси. Розвиток міжнародної та європейської валютної системи. Міжнародний валютний фонд. Поняття валюти та валютного курсу. Функції валютного курсу. Види та конвертованість валюти. Валютний ринок. Поняття та види валютних операцій. Валютні ризики. Валютне регулювання і валютний контроль. Завдання та методи валютного регулювання. Механізми регулювання валютного курсу і валютна інтервенція, девальвація, ревальвація, котирування валют. Платіжний баланс.

Література [5; 15; 18–23; 26; 33; 38]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Теорія виникнення грошей.
2. Зміст та результат аналізу К. Маркса щодо розвитку форм вартості.
3. Історичний розвиток форм грошей та грошових відносин.
4. Поняття та функції грошей.
5. Природа та сутність грошей.
6. Поняття грошової маси та склад її агрегатів.
7. Золото як товар та як гроші.
8. Зміна економічної ролі золота.

9. Виникнення та розвиток сучасних грошей.
10. Природа сучасних грошей.
11. Основні питання та періоди розвитку теорії грошей.
12. Погляди на джерело вартості паперових (неповноцінних) грошей.
13. Теоретичні погляди на питання про фактори, які визначають цінність (вартість) грошей.
14. Еволюція поглядів на роль грошей в економіці.
15. Дискусія між кейнсіанством та монетаризмом про доцільність здійснення грошово-кредитної політики.
16. Теорія раціональних сподівань про доцільність здійснення грошово-кредитної політики.
17. Поняття та сутність вартості грошей.
18. Вартість грошей і час. Методика розрахунку вартості грошей у часі.
19. Вартість грошей у часі з урахуванням фактора ризику.
20. Вартість грошей у часі з урахуванням фактора інфляції.
21. Відмінність між паперовими та кредитними грошима.
22. Поняття попиту на гроші. Модель грошового обігу К. Маркса.
23. Спільне та відмінне між моделями попиту на гроші Фішера та кембриджської школи.
24. Внесок Кейнса у теорію попиту на гроші.
25. Економічний зміст моделі Боумоля-Тобіна щодо попиту на гроші.
26. Економічний зміст моделі Міллера-Орра щодо попиту на гроші.
27. Внесок М. Фрідмена в розробку монетарної теорії щодо попиту на гроші. Відмінність його поглядів від поглядів кейнсіанців.
28. Поняття емісії грошей та погляди на її характер.
29. Сутність та дія банківського мультиплікатора.
30. Модель пропозиції грошей.
31. Характеристика інструментів державного регулювання пропозиції грошей.
32. Поняття рівноваги на грошовому ринку. Монетаристська модель рівноваги.
33. Кейнсіанські моделі рівноваги на грошовому ринку.
34. Грошовий оборот та його структура.
35. Грошова система та її елементи.
36. Типи грошових систем.
37. Грошові реформи: цілі та види.
38. Поняття та складові системи безготівкових розрахунків.
39. Порядок відкриття рахунків у банках.

40. Мета та зміст державного регулювання готівкового обігу.
41. Види норм обігу готівки та касова робота на підприємствах.
42. Робота банків з готівкою.
43. Характеристика форм безготівкових розрахунків (крім векселів та акредитивів).
44. Вексель у господарському обороті.
45. Економічна сутність та функції кредиту.
46. Форми та види кредиту.
47. Природа позичкового відсотка.
48. Роль кредиту в економіці. Границі кредиту.
49. Поняття, суб'єкти та функції фінансового ринку.
50. Поняття ринку цінних паперів. Характеристика інструментів ринку цінних паперів.
51. Поняття та склад кредитної системи.
52. Сутність та функції банківської системи.
53. Центральний банк, його функції та інструменти впливу на грошовий обіг.
54. Комерційні банки, їх види та функції.
55. Види та інструменти фінансових ринків.
56. Основні положення сучасного монетаризму.
57. Основні положення кейнсіанства.
58. Внесок Д. М. Кейнса в розвиток теорії грошей.
59. Швидкість обігу грошей, її розрахунок та погляди на її характер.
60. Мета та інструменти грошово-кредитної політики.
61. Характеристика чекової та акредитивної форми безготівкових розрахунків.
62. Механізм дії грошово-кредитної політики за кейнсіанством та монетаризмом.
63. Переказний вексель та операції з ним.
64. Сутність грошей. Гроші як капітал.
65. Критика монетаристами поглядів кейнсіанців щодо здійснення грошово-кредитної політики.
66. Гроші як міра вартості. Розвиток форми власності. Погляди маржиналістів.
67. Сутність та види інфляції. Фактори, які на неї впливають.
68. Вибір банку для обслуговування.
69. Кредитні послуги банків.
70. Розрахунково-касове обслуговування та операції банків з векселями.

71. Характеристика депозитних, консультаційних, депозитарних і трестових послуг банків.
72. Поняття валюти та валютної системи.
73. Валютний курс та валютний ринок.
74. Розвиток міжнародних та європейських валютних систем. Колективні валюти.
75. Валютне регулювання в Україні.
76. Причини інфляції та показники її виміру.
77. Зміст натуралістичної теорії кредиту.
78. Зміст капіталотворчої теорії кредиту.
79. Функції та види банківського кредиту.
80. Механізм банківського кредитування.
81. Принципи банківського кредитування та форми забезпечення кредитів.
82. Поняття та види спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів (установ).
83. Методи регулювання інфляції.
84. Поняття та структура платіжного балансу.
85. Методи регулювання платіжного балансу.
86. Гроші як міра вартості. Умови виконання грошами цієї функції.
87. Функція грошей як засобу обігу. Фактори, що впливають на швидкість обігу грошей.
88. Гроші як засіб накопичення. Формування заощаджень населення і їх використання.
89. Конвертованість як умова виконання національною валютою функції світових грошей. Колективні валюти.
90. Становлення грошової системи України.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається з двох частин:

- реферату;
- розрахункових задач.

Номер теми реферату та варіант розрахункових задач студент визначає за першою літерою свого прізвища (таблиця 1).

Студент має вибрати з двох запропонованих тем рефератів одну (наприклад: 1/21; 2/22).

Таблиця 1

Перша літера прізвища студента	А	Б	В	Г	Д	І	К	Л	М	Н
Номери тем рефератів	1/21	2/22	3/23	4/24	5/25	6/26	7/27	8/28	9/29	10/30
Номер варіанта задач	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Перша літера прізвища студента	О, Е	П, Й	Р, Ю	С, Х	Т, Є	Ц, Ч	Ж, З	Ш, Щ	У, Ф	Я, Ї
Номери тем рефератів	11/31	12/32	13/33	14/34	15/35	16/36	17/37	18/38	19/39	20/40
Номер варіанта задач	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Теми рефератів

1. Розвиток форм грошей та грошових відносин.
2. Економічна сутність та походження грошей.
3. Грошова маса та швидкість обігу грошей.
4. Грошові потоки, їх класифікація та механізм їх балансування.
5. Інфляція: суть та методи подолання.
6. Механізм банківського кредитування.
7. Формування пропозиції грошей.
8. Мета та методи регулювання грошового обігу.
9. Інструменти грошово-кредитної політики.
10. Грошовий ринок України та перспективи його розвитку.
11. Вексельний обіг.
12. Роль банківської системи у формуванні пропозиції грошей.
13. Суть та особливості обігу депозитних грошей, векселів і чеків.
14. Механізми поповнення маси грошей в обороті.

15. Ринок цінних паперів та перспективи його розвитку в Україні.
16. Суть та формування попиту на гроші.
17. Грошові реформи: необхідність та методи проведення.
18. Кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм.
19. Теорії кредиту.
20. Сучасний монетаризм та його вплив на здійснення грошово-кредитної політики.
21. Необхідність і сутність кредиту.
22. Форми та види кредиту і перспективи їх розвитку.
23. Функції та закономірності руху кредиту.
24. Роль кредиту у становленні ринкової економіки України.
25. Банківський кредит – основна форма кредиту.
26. Міжнародний та державний кредит.
27. Позичковий відсоток та його роль у розвитку економіки.
28. Кредитна система України та проблеми її розвитку.
29. Основи організації та функції банківської системи.
30. Національний банк України та його функції.
31. Комерційні банки їх види, операції та послуги.
32. Роль банківської системи в ринковій економіці.
33. Суть та види грошових систем. Становлення і розвиток грошової системи в Україні.
34. Фінансово-кредитні установи небанківського типу.
35. Валютне регулювання в Україні.
36. Платіжний баланс та його регулювання.
37. Валютна система України та перспективи її розвитку.
38. Валютний ринок та механізм його регулювання.
39. Валютний курс, основи його формування та регулювання.
40. Міжнародні фінансово-кредитні організації.

Розрахункова задача 1

Розв'язання задачі потребує знання моделі пропозиції грошей:

$$M1 = m * MB, \quad (1)$$

де $M1$ – обсяг грошового агрегату $M1$;

m – грошовий мультиплікатор;

MB – грошова база;

$$MB = C + R, \quad (2)$$

де C – готівка;

R – банківські резерви;

$$m = \frac{CR+1}{CR+HR+ER}, \quad (3)$$

де CR — коефіцієнт депонування;

HR — норма обов'язкових банківських резервів (встановлюється центральним банком країни);

ER — норма надлишкових банківських резервів.

Центральний банк може впливати на розмір грошового агрегату $M1$, змінюючи розмір грошової бази та норму обов'язкових банківських резервів.

Наприклад: $MB = 500$ млн. грн.; $CR = 0,5$; $HR = 0,25$; $ER = 0$.

Питання:

- чому дорівнює $M1$;
- як зміниться $M1$, якщо MB збільшиться на 100 млн. грн.

Розрахунки:

$$M1 = 500 \frac{0,5+1}{0,5+0,25+0} = 1000 \text{ млн. грн.};$$

$$\Delta M1 = (500+100) \frac{0,5+1}{0,5+0,25+0} - 1000 = 200 \text{ млн. грн.};$$

Розв'язання задачі полягає у розрахунках з метою отримання відповідей на такі питання:

1. Чому дорівнює $M1$ (показники 1, 2, 3, 4 з таблиці 2).
2. Як зміниться $M1$, якщо (показники 1, 2, 3, 4, 5 з таблиці 2):
  - зміниться MB ;
  - зміниться CR ;
  - зміниться HR .
3. Наскільки треба змінити MB , щоб збільшити $M1$ (показники 1, 2, 3, 4, 6 з таблиці).
4. Як треба змінити HR , щоб збільшити або зменшити $M1$ (показники 1, 2, 3, 4, 7 з таблиці).

Розрахунки здійснити на основі даних таблиці 2.

Показник	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Грошова база	150	130	90	200	300	400	450	500	700	180
2. Коефіцієнт депонування	0,5	0,6	0,7	0,55	0,4	0,3	0,4	0,45	0,35	0,5
3. Норма обов'язкових резервів	0,2	0,1	0,25	0,15	0,1	0,15	0,2	0,25	0,2	0,3
4. Норма надлишкових резервів	0,1	0,15	0,1	0,15	0,05	0,05	0,05	0,05	-	-
5. Розмір показників після їх зміни:										
5.1. <i>MB</i>	200	180	130	240	310	450	500	530	750	800
5.2. <i>CR</i>	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,25	0,3	0,3	0,35
5.3. <i>HR</i>	0,1	0,1	0,5	0,2	0,2	0,1	0,3	0,1	0,3	0,1
6. Обсяг збільшення <i>M1</i> , який треба здійснити за рахунок зміни <i>MB</i>	100	120	50	300	180	250	300	200	280	400
7. Обсяг збільшення <i>M1</i> , який треба здійснити за рахунок зміни <i>HR</i>	-20	-30	10	20	30	25	30	40	35	22

Розрахункова задача 2

Розрахувати ціну облігації за формулою:

$$v = \sum_{t=1}^n \frac{I}{(1+K_d)^t} + \frac{M}{(1+K_d)^n}$$

де I – річна сума сплати відсотка або купона;

M – сума погашення облігації (номінальна вартість);

Таблиця 2

Варіант									
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
690	700	180	320	430	900	1100	1500	2000	3200
0,4	0,35	0,2	0,25	0,5	0,55	0,4	0,3	0,7	0,5
0,35	0,3	0,2	0,15	0,2	0,3	0,2	0,3	0,15	0,25
-	0,15	-	0,05	0,05	0,1	-	0,1	0,05	0,15
820	1000	250	400	550	1100	1500	1600	2900	3800
0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
0,2	0,1	0,5	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,35	0,4
600	200	300	280	260	350	400	600	800	700
-25	-30	-40	24	28	32	-50	-40	45	50

Kd — ставка відсотка (для дисконтування) у вигляді десяткового дробу;

n — кількість років до погашення.

Дані для розв'язання задачі наведені в таблиці 3.

Показник	Од- вимі- ру	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Номінальна вартість	грн	5000	2000	1000	1500	500	800	600	500	400	100
Ставка від- соткового доходу до номіналь- ної вартості облігації	%	18	14	15	20	10	30	25	45	22	30
Кількість років до погашення	років	3	4	5	3	4	5	4	5	4	3
Ставка від- сотка (для дисконту- вання)	%	20	25	10	15	8	25	30	50	25	35

МАУП

Таблица 3

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
200	300	200	250	700	1200	1800	2600	4000	4500
25	12	40	32	26	34	36	15	10	18
4	3	5	3	3	3	2	4	6	4
20	15	50	30	30	40	30	20	15	20

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України “Про банки та банківську діяльність”: Затв. постановою ВРУ № 2121–14 від 07.12.2000 // Відомості ВРУ. — 2001. — № 5–6. — С. 30.
2. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів”: Затв. постановою ВРУ № 475/96-ВР від 30.10.1996 // Відомості ВРУ. — 1996. — № 51. — С. 292.
3. Закон України “Про цінні папери та фондову біржу”: Затв. постановою ВРУ № 1202/12 від 18.06.1991 // Відомості ВРУ. — 1991. — № 38. — С. 508.
4. Закон України “Про Національний банк України”: Затв. постановою ВРУ № 679–14 від 20.05.1999 // Відомості ВРУ. — 1999. — № 29. — С. 238.
5. *Про систему* валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ зі змін. та допов. № 932-XIV від 14.07.1999 // Голос України. — 1999. — 11 серп.
6. *Інструкція* про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. постановою Правління НБУ № 22 від 21.01.2004 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2006. — № 9.
7. *Інструкції* про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України: Затв. постановою Правління НБУ № 69 від 19.02.2001 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2001. — № 3
8. *Інструкція* про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах: Затв. постановою Правління НБУ № 452 від 22.11.2003 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2003. — № 12.
9. *Інструкція* про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Затв. постановою Правління НБУ № 480 від 15.12.2007 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2008. — № 3. — С. 5–108.
10. *Про кредитування*: Положення НБУ: Затв. постановою Правління НБУ № 246 від 28.09.1995 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 1995. — С. 23.
11. *Про порядок* створення та реєстрації комерційних банків: Положення НБУ: Затв. постановою Правління НБУ № 77 від 27.03.1996 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 1996. — № 5. — С. 3.

12. *Про порядок регулювання та діяльності банків в Україні*: Інструкція НБУ Затв. постановою Правління НБУ: № 368 від 28.08.2001 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2001. — № 9.
13. *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні*: Затв. постановою Правління НБУ № 637 від 15.12.2004 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2005. — № 3.
14. *Правила торгівлі валютою*: Затв. постановою Правління НБУ № 281 від 10.08.2005 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2005. — № 9.
15. *Про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ*: Директива 2006/48/ЄС Європейського парламенту та ради від 14.06.2006 // Дод. до “Вісн. Нац. Банку”. — 2008. — № 5. — С. 7–116
16. *Ачкасов А. И. Международные валютно-кредитные отношения: два пути развития.* — М.: Финансы и статистика, 1998. — 176 с.
17. *Бланк И. А. Основы финансового менеджмента т. 1.* — К.: Ника-Центр, 1999. — 590 с.
18. *Гальчинський А. Сучасна валютна система.* — К.: Вища шк., 1993. — 189 с.
19. *Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посіб.* — К.: Основи, 1996. — 413 с.
20. *Гроші та кредит / за ред. М. Савлука.* — К.: КНЄУ, 2001. — 614 с.
21. *Гроші та кредит: Підручник / за ред. Б. Івасіва.* — Тернопіль, 2000. — 702 с.
22. *Гроші та кредит: Навч.-метод. посіб. / В. І. Пахомов, Л. В. Стрільчук.* — К.: МАУП, 2004. — 55 с.
23. *Деньги / сост. А. Чухно.* — К.: Украина, 1997. — 509 с.
24. *Долан Э. Дж. и др. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Пер. с англ. В. Лукашевича и др.* — СПб, 1994. — 496 с.
25. *Іванов В. М. Деньги и кредит* — К.: МАУП, 2003. — 287 с.
26. *Івасів Б. С. Гроші та кредит: Підручник.* — Тернопіль, 2005. — 528 с.
27. *Красавина Л. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник.* — М.: Финансы и статистика, 1994. — 592 с.
28. *Круглов В. Основы международных валютно-кредитных и финансовых отношений: Учеб. для вузов.* — М.: Инфра-М, 1998. — 432 с.
29. *Лазутін В. Гроші та грошовий обіг.* — К.: Знання, 1998. — 168 с.
30. *Лысенко Ю., Ляшко В. Вексель в хозяйственном обороте.* — К.: Агенция “Пресс-центр”, 1994. — 156 с.

31. *Макконел К., Брю С.* Экономикс. Принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 1992. — 400 с.
32. *Мишкін Ф.* Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. — К.: Основи, 1998. — 963 с.
33. *Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.* — К.: Либідь, 1992. — 145 с.
34. *Національний банк та грошово-кредитна політика / за ред. Ю. Мороза, М. Пуховкіної.* — К.: 1999.
35. *Общая теория денег и кредита: Учебник / под ред. Е. Жукова.* — М., 1995. — 473 с.
36. *Сакс Д., Ларрен Ф.* Макроэкономика: глобальный подход. — М.: Дело, 1996. — 847 с.
37. *Філіпенко А.* Міжнародні валютно-фінансові відносини. — К.: Либідь, 1997. — 246 с.
38. *Щитинін А. І.* Гроші та кредит: Підручник, — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 429 с.
39. *Дзюблук О.* Проблеми забезпечення ефективного функціонування банківської системи в перехідній економіці // Вісн. НБУ. — 2005. — Березень.
40. *Дзюблук О.* Стратегія монетарної політики Національного банку України та її вплив на економічний розвиток // Вісн. НБУ. — 2008. — Січень.
41. *Никитин С.* Теории инфляции и их эволюция // Деньги и кредит. — 1995. — № 1.
42. *Рябініна Л.* Проблеми розвитку теорії сучасних грошей // Вісн. НБУ. — 2008. — Січень.

Додаткова

43. *Антонов Н., Пессель М.* Денежное обращение, кредит и банки. — М.: Финстатинформ, 1995. — 270 с.; *Банки и банковские операции / под ред. Е. Жукова.* — М.: Банки и биржи, 1997. — 471 с.
44. *Банківська енциклопедія / за ред. А. Мороза.* — К.: Ельгон, 1993. — 328 с.
45. *Банковская энциклопедия / под ред. С. Лукаш.* — Днепропетровск.: Баланс-аудит, 1994. — 249 с.
46. *Банковское дело / под ред. О. Лаврушина.* — М.: Страховое товарищество РоСто, 1992. — 428 с.
47. *Бровкова Е., Продиус И.* Финансово-кредитная система государства. — К.: Сирин, 1997. — 224 с.

48. *Валютне регулювання в Україні: Довідник / упоряд. С. Колтун, Т. Панінська.* — К.: ЦСТ"Компас", 1996. — 200.
49. *Вступ до банківської справи: Навч. посіб. / відп. ред. М. Савлук.* — К.: Лібра, 1998. — 344 с.
50. *Голуб А., Семенюк А., Смовженко Т.* Гроші. Кредит. Банки. — Львів: Центр Європи, 1997. — 206 с.
51. *Грищенко О.* Гроші та грошово-кредитна політика: Навч. посіб. — К.: Основи, 1996. — 180 с.
52. *Демківський А.* Сучасний вексельний обіг. — К.: Т-во "Знання України, 1996. — 138 с.
53. *Деньги, кредит, банки: Учебник / под ред. Кравцовой.* — М., 1994. — 411 с.
54. *Жуков А.* Услуги коммерческих банков: зарубежный опыт и практика. — М.: АО "Консалтбанкир", 1995. — 69 с.
55. *Львов Ю.* Банки и финансовый рынок. — СПб.: Культинформ-пресс, 1995. — 528 с.
56. *Луців Б.* Лізинг і факторинг як альтернативне джерело кредитування та інструмент збуту: Навч. посіб. — К.: ІСДО, 1993. — 72 с.
57. *Ляшенко В.* Фондовые индексы и рейтинги. — Донецк: Сталкер, 1998. — 320 с.
58. *Маркова О., Сахарова Л., Сидоров В.* Коммерческие банки и их операции. — М.: Банки и биржи, 1995. — 287 с.
59. *Мендрюл О., Шевчук І.* Ринок цінних паперів: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 1998. — 152 с.
60. *Основы банковского дела / под ред. А. Мороза.* — К.: Лібра, 1994. — 330 с.
61. *Поляков, Московкина А.* Основы денежного обращения: Учеб. пособ. — М.: Инфра-М, 1995. — 351 с.
62. *Пятенко С.* Кредитно-денежная политика в США. — М., 1993. — 220 с.
63. *Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учеб. для вузов / под ред. Дробозиной.* — М.: ЮНИТИ, 1997. — 386 с.
64. *Фондовый рынок: Терминолог. слов.-справ. / под ред. Ю. Лисенкова.* — К.: Диалог-пресс, 1997. — 266 с.
65. *Гетьман В.* Банківська система України: діяльність і проблеми // Банківська справа. — 1995. — № 1.
66. *Гець В.* Питання теорії і практики макроекономічної стабілізації в аспекті переходу від економічної кризи до зростання // Вісн. НБУ. — 1997. — № 9.

67. *Мусяєнко Т.* Проблеми міжнародних розрахунків країн СНД та перспективи їх розв'язання // Банківська справа. — 1995. — № 1.
68. *Савлук М.* Грошово-кредитна політика як фактор економічної стабілізації в Україні // Вісн. НБУ. — 1997. — № 4.
69. *Савлук М., Сугоняко О.* Чи вистачає грошей в економіці України? // Вісн. НБУ. — 1997. — № 8.
70. *Симановский А. О.* направлениях и инструментах денежной политики // Деньги и кредит. — 1992. — № 6.
71. *Фабер С., Карчева Г.* Фінансовий стан та основні проблеми в діяльності банків у 2004 році // Вісн. НБУ. — 2005. — Березень.
72. *Ющенко В.* Проблеми ремонетизації економіки України // Вісн. НБУ. — 1997. — № 6.
73. *Ющенко В.* Монетарна політика України: результати і перспективи // Вісн. НБУ. — 1996. — № 4.
74. *Ющенко В., Лисицький В.* Курсоутворення в Україні та уроки інших країн із перехідною економікою // Вісн. НБУ. — 1997. — № 7.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Гроші та кредит”	4
Зміст дисципліни “Гроші та кредит”	5
Питання для самоконтролю	9
Вказівки до виконання контрольної роботи	12
Завдання для контрольної роботи	13
Список літератури.....	20

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4265

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. XX
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*